

Економски факултет
УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

УВОД У АНАЛИЗУ ТРОШКОВА И КОРИСТИ

План рада на предмету

Модул: Економска анализа и политика; Економија и финансије

Година: Трећа (Економска анализа и политика); Четврта (Економија и финансије)

Семестар: Јесењи

Фонд часова: 30П+30В

ЕСПБ: 4

I ЦИЉ ПРЕДМЕТА

Упознавање студената са анализом трошкова и користи која омогућује процену финансијске исплативости и економске оправданости јавних пројеката и политика које спроводи држава како би се ресурси алоцирали на начин на који се највише повећава благостање целог друштва.

Оспособљавање студената да примене кључне теоријске концепте и практичне алате који су од суштинског значаја за процену активности државе применом техника анализе користи и трошкова, у условима несавршених тржишта и присуства ризика и неизвесности.

II ИСХОДИ ПРЕДМЕТА

По завршетку курса Увод у анализу трошкова и користи студент ће бити у могућности да:

- (1) примени принципе анализе користи и трошкова на формулацију и евалуацију пројеката као основе за доношење одлука у домену јавних политика,
- (2) израчуна основне финансијске и економске индикаторе ефикасности и ефективности на основу којих се могу доносити ваљане одлуке о прихватању или одбацивању јавних пројеката (у области инфраструктуре, здравства, екологије, образовања...),
- (3) критички анализира и оцени када је анализа трошкова и користи добар алат за претходно наведену примену, а када не.

III САДРЖАЈ/СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА

Табела 1: Садржај разврстан по недељама семестра

	ПРЕДАВАЊА (теме по недељама)	ВЕЖБЕ (теме по недељама)
1.	Теоријске основе анализе трошкова и користи	Теоријске основе анализе трошкова и користи
2.	Концепти вишка произвођача, вишка потрошача и спремности да се плати	Концепти вишка произвођача, вишка потрошача и спремности да се плати
3.	Вредновање нето користи (на основу дејства пројекта на тржиштима аутпута и инпута)	Вредновање нето користи (на основу дејства пројекта на тржиштима аутпута и инпута)
4.	Вредновање нето користи (на основу дејства пројекта на тржиштима аутпута и инпута);	Вредновање нето користи (на основу дејства пројекта на тржиштима аутпута и инпута);
5.	Дисконтовање будућих ефеката пројекта и третман инфлације (финансијска нето садашња вредност и интерна стопа приноса)	Дисконтовање будућих ефеката пројекта и третман инфлације (финансијска нето садашња вредност и интерна стопа приноса) – Примери у Екселу
6.	Дисконтовање будућих ефеката пројекта и третман инфлације (финансијска нето садашња вредност и интерна стопа приноса)	Дисконтовање будућих ефеката пројекта и третман инфлације (финансијска нето садашња вредност и интерна стопа приноса) - Примери у Екселу

7.	Друштвена дисконтна стопа (економска нето садашња вредност и интерна стопа приноса)	Друштвена дисконтна стопа (економска нето садашња вредност и интерна стопа приноса) - Примери у Екселу
8.	Неизвесност - очекиване вредности и анализа осетљивости	Неизвесност - очекиване вредности и анализа осетљивости - Примери у Екселу
9.	Ризик и очекивани исходи (опције)	Ризик и очекивани исходи (опције) - Примери у Екселу
10.	Проширења АТК у условима несавршених тржишта (цене у сенци), задатих циљева (анализа ефективности) и оцене дејства на расподелу	Проширења АТК у условима несавршених тржишта (цене у сенци), задатих циљева (анализа ефективности) и оцене дејства на расподелу
11.	Проширења АТК у условима несавршених тржишта (цене у сенци), задатих циљева (анализа ефективности) и оцене дејства на расподелу	Проширења АТК у условима несавршених тржишта (цене у сенци), задатих циљева (анализа ефективности) и оцене дејства на расподелу - Примери у Екселу
12.	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: заштита животне средине	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: заштита животне средине - Примери у Екселу
13.	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: саобраћајни инфраструктурни пројекти	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: саобраћајни инфраструктурни пројекти - Примери у Екселу
14.	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: јавни пројекти у области образовања	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: јавни пројекти у области образовања - Примери у Екселу
15.	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: јавни пројекти у области здравства	Практична примена анализе трошкова и користи на оцену јавних пројеката: јавни пројекти у области здравства - Примери у Екселу

IV МЕТОДЕ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ

Настава се изводи на предавањима и вежбама. Вежбе, по распореду материје, прате предавања при чему је нагласак на квантитативној илустрацији и активностима самих студената. На вежбама се проверава степен савлађивања материје, студенти се упознају са примерима и задацима који олакшавају савлађивање материје, организују се дискусије по појединим питањима, решавање краћих тестова (у виду квиза путем електронске платформе Мудл) и практичних примера из области јавних политика у Екселу (пројекти из области заштите животне средине, саобраћаја, образовања, здравства...). Од студената се константно тражи да на вежбама објашњавају економске феномене о којима је реч у појединим лекцијама и на тај начин покажу своје знање, разумевање и примену наставне материје.

V ПРАЋЕЊЕ, ВРЕДНОВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ СТУДЕНАТА

Испуњењем предиспитних обавеза и полагањем завршног испита студент може остварити највише 100 поена, при чему предиспитне активности у структури коначне оцене носе 50 поена. Прецизније, студент може стећи максимално 50 поена на предиспитним активностима и 50 поена на завршном испиту. Коначна оцена се изводи као збир оцене са предиспитних активности и оцене са завршног испита. На пример, ако је оцена са предиспитних активности 32, а са завршног испита 36, коначна оцена за предмет се изводи на следећи начин: $32+36=68$, што даје коначну оцену 7. Потребан услов за позитивну коначну оцену је положени завршни испит. Тестирани исходи учења у форми предиспитних активности се не тестирају поново у форми завршног испита (градиво које се обрађује у прве четири недеље наставе и које је обухваћено првим делом испита који носи 10 поена).

Коначна оцена се изводи према следећој скали:

51-60 = 6   61-70 = 7   71-80 = 8   81-90 = 9   91 и више = 10

Предиспитне активности студената:

Свака активност студента на часовима предавања и вежби се на одговарајући начин вреднује. Максималан број поена које студент може стећи на вежбама је 50. Током семестра ради се један тест на основу којег студент може сакупити максимално 20 поена. Студент може остварити још 30 поена по основу активности на часовима вежби. Израда практичних примера евалуације јавних пројеката у Екселу носи укупно 20 поена, док се писање есеја вреднује са максимално 10 поена.

За оне студенте који из објективних разлога нису могли да реализују предиспитне активности током семестра биће организован поправни тест и омогућен додатни период за писање есеја и/или израду практичних задатака у Екселу.

Завршни испит:

Завршни испит се полаже писмено. Структура питања на писменом испиту је таква да тестови на испиту не садрже више од 20% затворених питања на заокруживање. Структура испитних питања и бодовања је следећа: 1) 10 затворених питања на заокруживање која се вреднују са по 1 поен (10 поена); 2) 7 отворених питања која носе по 2 поена (14 поена); 3) 4 практична задатка са израчунавањем која носе по 4 поена (16 поена); 4) 1 есејско питања које носи 10 поена (10 поена).

VI ЛИТЕРАТУРА

Boardman, Anthony E., Greenberg, David H., Vining, Aidan R., Weimer, David L. (2018) Cost-Benefit Analysis: Concepts and Practice. Cambridge University Press. 2018. (превод у припреми)

VII НАСТАВНИЦИ И САРАДНИЦИ

проф. др Ђорђе Митровић, кабинет 612/VI, dorde.mitrovic@ekof.bg.ac.rs

др Светозар Танасковић, доцент, кабинет 714/VII, svetozar.tanaskovic@ekof.bg.ac.rs